

„Soča“ izhaja vsak petek in velja pošti prejemana ali v Gorici na dom došljana:

Vse leto f. 4.40
Pol leta „ 2.20
Četrt leta „ 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „policajnicah“ se plačuje za navadno trisop. no vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ „ 2 „
6 „ „ „ „ 3 „
Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah na Starem trgu in v Nanski ulici in v predajalnici G. Likarja v Semeniških ulicah št. 10.

Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Via Mercato 12, naročnina pa opravištvu „Soča“, Via Seminario št. 10.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepročimim se naročnina knjiža, ako se oglase pri opravištvu.

Zahvala cesarjeva.

Ljubi grof Taaffe!

Bila je želja Moja, da bi štirideseta obletnica nastopa Mojega vladanja minila brez javne svečanosti, da bi se iz tega povoda opustile vse blesteče slovesnosti in vse s potroški združene naprave, in da bi se namesto takšnega razodevanja udanosti zvestih Mojih narodov mogel razveseljovati o delih ljubezni do bližnjega, o podpori ubogih in pomoči potrebnih.

Izraz Moje želje je zadostil, da je provzročil skoro nepregledno vrsto najrazličnejših dobroteljih dejanj, ljudomilih ustanov in patrijotičnih odmemb, ki so Mojemu srcu najprijetnejši dokaz očitne udanosti in zvestobe in vsled katerih bodo spominski dan nastopa Mojega vladanja izvor bogatih, še v najdaljnjo prihodnost osrečujočih blagih naprav.

Za to Meni znova izkazano ljubezen in zvestobo Mojih narodov, katere vse ljubim z jednako ljubeznijo, izrekam deželnim, okrajnim in občinskim zastopom, kakor tudi vdeleženim korporacijam, zavodom, društvom in posameznim osebam, vsem skupaj in vsakemu posebej, iz globoko ginenega srca Svojo cesarsko zahvalo.

Pri tem se, ponavljaje izražajoč najpopolnejše priznanje, spominjam ónih blestečih razstav, ki so Me, kazoč mogočni napredek znanosti in umetnosti, obrtne pridnosti in zemljedelstva v Avstriji za štiridesetletne dóbe Mojega vladanja, napolnile z veselimi ponosom.

Naročam Vam, to javno dati na znanje.

V Miramaru, dné 2. decembra 1888.

FRANC JOŽEF s. r.

Cesarjev dan v Primorji.

Zopet nam je došlo za „Sočo“ mnogo poročil, kako se je v raznih krajih naše ožje domovine slava štiridesetletnica presvitlega cesarja Franca Jožefa I. Premnoge in različne slavnosti potrdile so vnovič, kar pričajo bojišča pri Novari, Solferinu, Kuštoči in Visu, da primorski Slovan je ravnopraven s katerim koli drugim slovanskim narodom v Avstriji v zvestobi do presvitlega vladarja in do najvišjega prestola. To pa ne bo oviralo framašonskih naših nasprotnikov, da bodo, kakor do zdaj, ovajali in órnili naše najboljše moze, ki se javno spoznavajo kot Slovence, da gojijo težnje, ki se ne vjemajo ni z notranjim mirom med narodi ni s celokupnostjo države. To so naši nasprotniki do zdaj prav uspešno poskušali in bodo tudi naprej; kajti vejo, da ne morejo Avstriji huje škodovati nego s tem, da hujskajo narod zoper narod, da ovajajo po potih, ki so le njim pristopne vsled njihovega mesta v človeški družbi, zveste podavike avstrijskih vladarjev, ter da prikrivajo, olepšujejo in tajijo vidne spletke javnih nezadovoljencev z evropskim zemljevidom. To je našim in avstrijskim nasprotnikom, ki zajemajo svojo modrost iz framašonskega vira, dobro znano; zato so tako vztrajni v svojem podjetji in tako iznajdljivi v svojih nakanah, da so vredni splošnega posoemanja, seveda v druge namene. Pa tudi to je znano našim nasprotnikom, da v odločilnih državnih krogih je prepričanje o zvestobi slovenskega naroda tako trdno, da bi bilo nevarno sumničiti ga naravnost; zato se zaletujejo v najboljše sinove naroda, v duhovščino in njega politične delavce, sploh v vse one, ki trdijo, da § 19. državnih temeljnih postav je stvarjen tudi za Slovence. Ti mozejo za našim nasprotnikom napeteži, hujskači, vznemirovalci naroda, samopašniki, nevarni, hujski nego najudločnejši pravi irredenti. Govoriti j. vno slovenski, priznavati se Slovencu, vzbujati narodno zavest, potegovati se za pravico, zahtevati izvršitev temeljne postavke v očeh naših nasprotnikov zločin, po katerem more kdo zgubiti marsikaj, kolikor je to odvisno od njihove moči. Ovajanje Slovencev, oziroma njihovih najboljših mož v tem smislu vrši se na Primorskem vže več let in le da bi se take ovadbe

rajšo in lepše slišale, dodaja se, da ljudstvo je dobro, da le razumništvo raznih stanov dela skrbi čuvarjem (?) avstrijske (?) koristi.

Med tem, ko se tako išče brez najmanjšega vspeha izdajstvo in nevarnost med narodom, ki gori za svojega vladarja in za izvršitev ustave, zapirajo se oči in zaklepajo se ušesa proti vsemu, kar z bolestjo polni srce zvestega Avstrijca. Raznovrstne demenstracije ki so bile nekaj v navadi in Lombardiji in v Benečiji, dokler je tam gospodoval „lo stanniero“ (tujec, namreč Avstrija), niso še ponehale, ampak pomaknile so se bolj proti vzhodu ob jadransko morje. Vrabci na strehah čivkajo, da to niso „Bubenstreichs“ (otročarije), kakor jih imenujejo nekateri ljudje, marveč da so pojavi onega istega duha, ki je Avstriji vkljub zmagam pri Novari, Kuštoči in Visu odtrgal dve lepi pokrajini. To je tako javno in sploh znano, da se mora vsakdo óditi drznosti naših nasprotnikov, ki se ne sramujejo take reči tajiti, olepšavati ali vsaj izgovarjati. Slišali smo moze, ki so javno izpovedali, da so sovražniki Slovencev, enako javno trditi, da v Primorji ni irredente, ne njenih pojavov. In to so trdili moze, ki so mogli videti na javni ulici in pri javnih sejah reči, katerih bi se vsak pošten Slovenec, ki ni zatajil svoje narodnosti, sramoval iz dna svoje duše.

Kakor se je godilo pred 40 leti, kakor se je godilo pozneje, kakor se godi vsak krat, ko pride presvetli cesar v mesto, ki se imenuje città fedelissima (najzvestejše mesto), v stolnico najvišjega dostojanstvenika za Primorje, tako se je godilo tudi najzadnje dni, ko je presvetli vladar počastil Primorsko deželo s tem, da je v nji bival tistè dni, ko se obhajal štiridesetletnico svojega vladanja. Ko so bili vsi narodi zbrani v duhu in v molitvi okolo svojega vladarja, mežali so tržaški neresenci zidove „najzvestejšega mesta“, stolnice prvega cesarskega uradnika za Primorje, z listi izdajske vsebine ter delili nekaterim osebam tiskovine enakega zadržaja. Policiji se je posrečilo prijeti in zapreti nekatera dotičnih junakov. Vsi italijanski listi priznavajo resnico teh dogodkov ter jo pripovedujejo po vsem njenem pomenu svojim čitateljem, le „Triester Zeitung“ skuša nadeti tej stvari kolikor mogoče nedolžen začaj. Še več. — V Benedkah je priprla policija hudoga irre-

LISTEK.

MRZOVEC V PRIMORJI.

(1408, oziroma 1444 metrov nad morskó gladino.)

Poknežena grofija Gorica in Gradiška v Primorji v kraljestvu Iliriji, v okrožji Goriškem meri 58.630 avstrijskih štirjaških milj in je brez ugovora ena nar zanimivejših naših planinskih dežel, ki mnogobrojno z ene strani edini, z druge pa loči, in sicer glede zemlje, podnebja, naravnih pridelkov in ljudij, kakor se to komaj kje na svetu tako nahaja.

Tam na jugu blišči se jadransko morje, kjer v hitrih čolnicah prebivalci ribe lovè; v lagunah beli se otok Grad ali Gradež, kjer čolne tešejo; v močvirnem Ogleji ali Akvileji nasuto je polje z rižom in rimskimi starinami; na jutrovem imaš Komen in Sežano, suha tla, katerim pomanjkuje tekočih vod; tu vidiš kamenita, gola, pusta tla, Kras v majhnem in njegove značilne oblike; (pusti Kras je v večji meri v Kostanjevici in Opatjem selu); na severju Tolmin z rodovitnim poljem v dolinah, v hribih zeleni travniki in legi, in više v planinah mastni pašniki za živino in siraštvo; na konci severja Bovec (Bolo) ob znožji velikih, golih, kamenitih gor, velkanskih mejnikov, kakeršni so: Krn 2245 m., Kavin 2546 m., Mangart 2680 m.; v večeru ob meji krasnih italijanskih širokih planjav, logov in golih hribov solnèijo se Brda z rodovitnimi nogradi, ki dajejo izvrstno sladko vino in zgodnje sadje; proti vzhodu širi se veliki in slaviti državni Trnovski gozd; pod njem razprostira se zelena Vipavska dolina in sledujoč

planjava ob Soči z rodovitnimi dalcin in širnim poljem, obrasenim z vinsko trto, z murbenim, figovim, oljkinim in kostanjevim drevjem; v sredi priljudno krasno stavljenó mesto Gorica sè svojim starim slavitim gradom.

To deželico z njeno mejo razvidiš strmeč z Mrzovca, ki je najvišji vrh v sredi Trnovskega krasnega gozda. — Planjava Trnovskega državnega gozda ima okolo 630 m. visokosti nad morjem in se imenuje tudi Čaven, ki je ves obrasen z lepimi in velikimi jelkami, bukvami, smrokami in drugim raznim gozdnim drevjem, med katerim se nahajajo vasi in raztresene posamezne hiše, n. pr. Trnovo, Nemci, Lokve, Karnica, Lazna in druge.

Ta planjava z mnogimi hribi meji na vse strani ob strmo robovje, in sicer proti severu do Idrije, proti zahodu ob Sočo do Gorice, proti jugu ob Vipavsko dolino, proti vzhodu sega v Idrijski okraj, in le ozko veže se tu proti jugovzhodu z gozdom Hrušice in z Nanoskim hribovjem; njegov najvišji vrh je Mrzovec 1408 m.

Na Mrzovec pride se brez velikega truda iz Gorice poleg Čepovana in Lokve; skoz Černič, Kamnje in čez Čaven (gazdnarska hiša); potem mimo Ajsovce čez Trnovo; mimo Sv. Trojice in tudi mimo Krombeškega gradu; pa najlepši pot in brez truda je iz Gorice mimo Sulkana po novi lepi cesti na Trnovo, ktera je 23 kilometrov dolga.

Po tej lepi cesti, ktera ima navzgor mnogo ovinkov, greš od Gorice proti poluoči; na desnem bregu Sočo za tvojim hrbtom vzdiguje se hrib sv. Valentina, 582 m. visok, bogat lepih japonscev, pa tudi strupenih kač; na levi roči pred seboj imaš hrib sv. Gore, 680 m. visok slaviti z romarsko lepo cerkvijo; oba ta hriba strážita veličastni vhod v

Soško dolino; tukaj se odpre globok prepad, v belém kamnu vrezana struga reke Soče; njeni zeleni in modri valovi hitro in veselo mimo nas naprej šumè. Potem se pride na sedlo ali na Prevalè; od tukaj više je žalostno in obupno potovanje, ker je kamenitno, golo, pusto do Trnovega. V sredi te pustote v kotlu je vas Grgar, naprej pa Ravnica, kteri imata rodovitno polje, s trto in sadnim drevjem nasajeno, ter lepe travnike in loge.

Trnovo ima lepo cerkvico, ktera se ljubeznivo smehlja ter prijazno gleda v dolino; pa tudi strašno burjo, ktera ljudi in živino meče na tla in razesa dalje do morja.

S Trnovega je krasen razgled v lepo mesto Gorico z njegovim veličastnim gradom ter z rodovitno in cvetočo planjavo, po kateri drvi Soča, da nekaterih mestih do 70 metrov široka in na drugih do 5 metrov globoka.

Od tukaj naprej se le začne slaviti državni gozd Trnovski, kteri meri čez dve kvadratni avstrijski milj ali 115.09 kkm., ki se oskrbuje z največjo marljivostjo. Daje pa tudi bogate dohodke s prodajo dobrega in izvrstnega lesa za stabe in za kurjavo, za ladije, jadernike (jarbole) in za razne lesne obrte.

Naprej 4 kilometre ali 1 uro hoda pod senonastimi visokimi bukvami po lepi cesti v sredi gozda do znožja Mrzovca prideš k vasi „Nemci“, v kteri je slavna cesarica Marija Terezija naselila Nemcev iz Zgornje Avstrije okolo leta 1760; zdaj šteje vas 9 hiš in 58 duš s krómo in prenočiščem. Dalje naprej 2 uri od tukaj se pride še pročej po dobrih kolovozih in stezah, vselej po lepem gozdu in z senoi veličastnih visocih jel, do vrhu brez velikega truda na Mrzovec, imenovau tudi veliki

v trgovini imena: kinasrebro, perusrebro, alpaka, alfenid, kristofekovina.

Druga vrata podloge pri poseberjenem blagu je medenina (mezing). Obstoja s bakra in cinka in se rabi za podlogo pri orodji, katero se ne odrgne tako kmalu in katero se ne rabi za namizno in pitno posodje. Cerkevni pripravi, lepoticju (galanteriji) itd. so pa medenina prav lahko rabi za podlogo, posebno še zaradi razmerno nizke cene. — Škoda le, da izdelovalci nimajo navade, podloge poseberjenih reči punciirati in zaznamovati s čerko N ali M; zato kupovalcu drugega ne ostaja, kakor da se zanese na poštenost prodajalčeve. Pa če je to nekoliko znajden, se lahko prepriča, kaka roba je, ako na primernem krajci (pri posodah zdelaj na dnu) s ostrim nožičem sreberno površino nekoliko ostrže. — Poseberjene reči naj se nikar ne hranijo v novih jelovih škrmjcah, v slabo prezračenih prostorih, v močao zahtulih sobah, blizu stranišča, ali v slabem svilnatem papirju, ker rjavajo. — Posebno je treba varovati se prostih čistilnih sredstev, ktere v kratkem razjede tenko in mehko sreberno površino. Naj bolj škodljivo je znano čistilno mazilo (Patzpomade).

Najnovejše vesti. Preteklo noč razbil je nekdo kip sv. Janeza na mostu na Pfacuti ter je vrgel kose pod most v vodo; le glavo sv. Janeza postavil je tje, kjer je bil prej svetnik. Lepo delo! — Prejšnji teden ohsodeni so bili pri tukajšnji okrožni sodnici neki junaki, ki so preteklo poletje v Opatjem selu bombardirali šolsko poslopje. „Kapo“ je dobil pet mesev zapora, drugi po nekoliko manj. Slabo plačilo tako vrlim junakom! — V Kamnjam zbrali so slavitejši cesarjeve štiridesetletnice za otroški vrt v Gorici-pet gl. Hvala! — Iz enakega namena daroval je č. g. Blaž Grča za stud. kuhinjo 2. gl. — Goriški udje družbe s v. Mohorja naj za knjige blagovoljno potrpijo, ker letos pridejo vsled novega reda zadnji na vrsto.

Vitez Dr. Tonkli je v domačih krbgih na Dunaji tudi v tem letu za otroški vrt in za dekliško šolo nabral 400 gl., koje je že izročil polit. društvu „Sloga“ Hvala mu!

Oznanilo.

Podpisana naznanja s tem, da ho točila
slavnoznano Klein-Schwechatsko
marčno pivo

prej v ulici Via Stretta št. 5 — od 1. decembra naprej v ulici Via Stretta št. 3 „Zum Eiskeller“ (Pri ledenici). Skrbela bo, da razen priznanega Kl. Schwechatskega piva bo vedno imela izvrstna vina in izborna kuhinjo po prav zmernih cenah. Za obilno obiskovanje priporoča se uljudno
Ivanka Blansch.

Po najvišjem povolji Njg. ces. in kr. Velikanstva bogato založena, po c. k. vodstvu loterijskih prihodkov zagotovljena

XIII. DRŽAVNA LOTERIJA

za skupne vojaške dobrodelne namene
S. 087 dobitkov
v skupnem znesku 208.000 gold.

in sicer: 1 glavni dobitek s 100.000 gl. enotne papirne rente, s 3 pred- in podobitki po 500 gl., potem 10 dobitkov po 1000 gl. in 70 dobitkov po 100 gl. enotne papirne rente, slednjiš dobitki v gotovini v skupnem znesku 80.000 gl.

Srečalo se bo neprekosljivo 28. decembra 1888.

Srečka stane 2 gl. a. v.

Natančneje doizbe obsega igralni načrt, ki se dobi brezplačno pri oddelku za državno loterijo (Stadt, Riamergasse 7, 2. Stock, im Jacoberhof), kakor tudi pri mnogo brojnih razpečalcih.

Srečke se dopošljejo poštine proste.

Na Dunaji, meseca septembra 1888.

O. k. vodstvo loterijskih prihodkov, oddelček za državno loterijo.

Ljudstvo potrebuje sredstvo, katero je ceno dasi mora taisto tudi menj premožni preskerbeti, zraven pa da je priprosto in vendar v učinku gotovo in naravno. Tako ljudsko sredstvo, gotovo in pravo, so lekarja Rich. Brandtova švicarske kroglice, katere so po zdravstvenih izjavah, delj časa brez slabih nasledkov rabiti zamorejo. Švicarske kroglice se totaj neogibno potrebuje domače zdravilo za vsa hlata, kateri ra slabom prebavanju trpejo, kar tako slabe nasledke ima. Ravno zdravnik priporoča to sredstvo najspoleje, kar zamore vsaki za malo devarja pri hibi imeti.

Lekarja Rich. Brandtova švicarske kroglice so v lekarnah kataljica po 70 kr. za dobiti; pazi pa naj vsaki na bel križ na rudečem polju in na predime.

Podpisani naznanja, da izdeluje obleke za vsak stan po najnovejši šegi iz vedno svežega blaga najboljših tovarn za vsak letni čas, ter se ob enem priporoča prečastiti duhovščini, p. n. gospodom učiteljem, c. k. uradnikom in sl. občinstvu, naj ga blagovolijo podpirati z obilnimi naročbami.

Z odličnim spoštovanjem

JOSIP PONIŽ, krojač

v Sv. Križi pri Ajdovščini.

Klor se hoče oblačiti dobro, lično in ceno, obrne naj se na glasovito tvrdko:

Ignacij Steiner

v Gorici,

Gosposke ulice št. 5,

kjer se nahaja vedno velika zaloga možkih, deških in otroških oblek, ženskih in dekliških jop, nepremočnih plaščev, ogrinjalk, triko, stanov in spodnjih krl.

Bogata izbira domačih in tujih rob; poleg najboljše delavne moči, da more tvrdka vsakterega, kolikor mogoče, zadovoljiti. Posnetek iz cenika:

zimsko hlače od	3 gl. naprej,
zimska obleka od	10 gl. "
povrlna suknja od	10 gl. "
deška obleka od	7 gl. "
otroška " "	3 gl. 50 kr.

Vedno na razpolago angleške in francoske posebne mode za gospode in gospe.

Štev. 814 1888.

4

Razglas.

Ker je podpisana zbornica sklenila, da neha v lastnem gospodarstvu obrtovati se sušilnico za sadje in vrtnine, katero je postavila v Gorici, in da jo prodà z vso dotično opravo in z vsem orodjem, naznanja s tem, da se do 15. decembra t. l. v zborničnem uradu sprejemajo ponudbe tistih, kateri bi jo želeli kupiti in da so v istem uradu razgrnjeni tudi prodajni pogoji, dotični inventar in cene vseh k sušilnici spadajočih stvari.

Prednost se bo dala tisti ponudbi, katera bo obsegala celo sušilnično opravo.

Prodaja se bo prisodila po tem, ko zbornični svet potrdi najprimernišo ponudbo.

Trgovska in obrtniška zbornica v Gorici,
dne 22. novembra 1888.

Predsednik
RITTER I. R.

Tajnik
BLARŽINO I. R.

Prvo skladišče. V Raštelji št. 2/25.

Sarila za Božič in novo leto.

Dobil sem na veliko izbiro vse polno novih igrač za dečke in deklice ter premmoge novosti za božično drevo; velikanško zbirko škorjcev in čevljev tudi z dlako od znotraj v vseh velikostih. Vse po taki ceni, da se ni bati tekmovanja od nikogar.

JOSIP ČULOT

v Raštelji.

Anton Potatzky

v GORICI.

LE SREDI RAŠTELJA

Najbolje založeno skladišče zimskih pletenin in čevljev,

igrač in lepoticij

za božič in novo leto,

vseh najnovejših društvenih iger za mlado in staro.

Velika zaloga slavno znanega papirja za cigarete „LE GRIFFON“

Najnižje cene.

— **Le sredi Raštelja.** —

Lekarna Braunizer

uvaža neposredno najfineje zdravniško ribje olje z otokov Lofonden.

To ribje olje je najboljše in najfineje vrste in edino sposobno za zdravniško rabo.

Ribje olje, ki se prodaja v lekarni Braunizer, more se z vestjo priporočati kot mogočno zdravilo in hranilo v vseh mrzličnih boleznih, v katerih prevaguje šibkost, kakor sušica, škrofoli, rabitizem, guttje kostij, tori po vratu, šibkost pri otrocih.

Najbolje zdravilo, ki vrača moč pri okrevanju od težkih boleznij, kakor so mačuh ali vročinska bolezen, milijarka, itd. itd.

S tem zdravniškim ribjim oljem, katero, predno se razprodaja občinstvu, se natančno razkroji in preišče v kemični delavnici muje lekarni, pripravlja se ribje olje z železom in jodom ter ribje olje z jodom in železom.

Najbolja gladila za zobe onemu, ki hoče ohraniti zdrave in lepe zobe ter dati ustom prikupljivo svežost in prijeten duh.

Prodaja dišav ali drog — kemijskih in zdravniških izdelkov — zdravilnih posebnostij — naravnih mineralnih vod — izdelkov za ranocelso zdravljenje — stvari s prožnega gumija in vulkanizovane robe — pasov čistilnih brizgalnic vsake vrste — prožnih nogovic — zdravniških mijlov itd. itd.

Samo v lekarni Braunizer
v Gorici, Franca Jožefa cesta, št. 6.

Naročila za deželo izvršijo se hitro.

D. r. VALENTINA ZARNIKA

ZBRANI SPISI.

I. ZVEZEK:

PRIPOVEDNI SPISI.

UREDIL

IVAN ŽELEZNIKAR

Vsebinska: Životopis dr. Valentina Zarnika. — Ura bije, človeka pa ni! — Maščevanje usode. — Razni spisi: Iz državnega zbora. — Pisma slovenskega turista.

Knjižica je jako elegantno, po najnovejšem u. drci in res krasno vezana. Usilenost je na sprednji strani podoba dr. Zarnikova v zlatu in pridejan tudi njegov lastnoroden podpis. — Cena knjižici je 1 gl., s pošto 5. kr. več. — Dobiti je v „NARODNI TISKARNI“ v Ljubljani.